

INFORMATOR REGIONALNEGO STOWARZYSZENIA NA RZECZ OSÓB AUTYSTYCZNYCH I ICH RODZIN W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

NR 24

październik 2003

Zespół redakcyjny:
Danuta Billewicz
Liliana Bujala
Monika Sokołowska

Numer zamknięto:
6 października 2003

My w Internecie: www.chspd.pik-net.pl/artykuly/autyzm.html

FORUM RODZICÓW

Odwrażliwianie słuchu czyli AIT

Chciałabym się podzielić z wami informacjami na temat odwrażliwiania słuchu. Metoda polega na odwrażliwieniu tych pasm dźwięku, które danej osobie uniemożliwiają funkcjonowanie.

Nasze wyobrażenie o słuchu (mówię o przeciętnej osobie) jest ściśle związane z uchem, „bębenkami” czy „trąbką”. A to super czuła „maszyna”, mająca zarówno - wewnętrzne jak i zewnętrzne ośrodki odbioru, przekazu i analizy. O zaburzeniach słuchu myślimy w przypadku głuchoty, czy częściowej utraty słuchu. Ale sprawa nie jest aż tak prosta. Jest głuchota obwodowa i głuchota centralna. Jeśli chodzi o nasze dzieci - większość ma zaburzenia procesu audytorialnego (centralnego) i leczenie konwencjonalne - prawie nie istnieje.

Właśnie z myślą o autystach, zaburzeniach synchronicznego słuchu (kiedy jedno słyszy wolniej niż drugie lub na innych częstotliwościach), osobach z deficytem uwagi, depresją, dysleksją, problemami w nauce - stworzono metodę AIT. Podczas dwóch tygodni sesji (ciąg) dziecko jest poddawane działaniu dźwięków o częstotliwości pomiędzy 1000-8000 HERCA. W trakcie sesji (2 x dziennie po ok. godz.) dziecko rysuje, układa klocki etc. W słuchawkach płynie Mozart i chóry Gregoriańskie. W drugiej części - przetworzony głos matki. Wielu z nas zastanawia się jak autyście założyć ciężkie słuchawki. Z własnego doświadczenia wiem - udaje się bez bólu.

Na efekty trzeba czekać. Zwykle zaczyna się tak, że dziecko chce jeść różne tekstury pożywienia (czasem po raz pierwszy w życiu żuje!!), dziecko zaczyna słyszeć skąd pochodzi dźwięk, dziecko nie zatyka uszu, dziecko improwizuje i bawi się własnym głosem, chce się przytulać (często tego zaniechało ze względu na odgłosy z ciała drugiej osoby, czy szum oddechu lub zbyt głośne całowanie dziecka w głowę etc.). Dziecko staje się spokojniejsze, bardziej zrównoważone. Lista rzeczy, które mogą się zdarzyć - zależy od dziecka i jego deficytów.

W moim przypadku - AIT- dało mi nadzieję (to był pierwszy „zabieg” na uszy po okropnym zapaleniu w wieku 2 lat, mała wtedy miała 4.5). Dziś wiem, że to właśnie AIT pozwoliło mi zbliżyć się do malej. I choć mowa tak naprawdę nie nastąpiła, to jednak dla mnie był ważny kontakt fizyczny, a po AIT mała zaczęła przychodzić do nas do łóżka - tulić, pozwalać się całować i była odwrócona twarzą do mnie - nie jak wcześniej - bokiem, tyłem.

Ale znów muszę dodać: to nie jest lekarstwo na wszystkie problemy - to jakby brakujący puzzle w układance.

Monika Jaszowska, mama 5 letniej autystycznej Nicole, Sydney, Australia.

Problemy słuchowe u dzieci autystycznych i terapia metodą Auricula

Streszczenie wykładu wygłoszonego na ogólnopolskiej konferencji w Gorzowie Wielkopolskim "Polisensoryczne metody terapii dzieci autystycznych" w br. (autoryz. L.B.)

Do dobrego słyszenia potrzebujemy: **dobrego słuchu - wyrównanego słyszenia - dobrej przyswajalności - prawidłowego przetwarzania. Aby mówić potrzebujemy „zegara”**: u podłoża mówienia i rozumienia mowy leży „wewnętrzny zegar”.

Stwierdzono, że o tym czy *rozumiemy mowę, decyduje „zegar” pracujący w milisekundach* (istotny jest tu zakres ok.30-40 milisekundy – jedna tysięczna sekundy). Natomiast o tym, czy *możemy poprawnie mówić, decyduje zegar „sekundowy”* (ważny jest tu zakres rzędu 2-3 sekund). U podłoża defektów mowy spowodowanych uszkodzeniami mózgu leżą właśnie nieprawidłowości mechanizmów czasowych.

Przyczyną deficytów mowy jest trudność w przyswajaniu szybko zmieniającej się informacji.

Dziecko nie wie, w jakiej kolejności następowały po sobie np. dwa tony (wyższy i niższy), gdy odstęp między nimi jest stosunkowo krótki, rzędu 40 milisekund. Nie rozróżnia też sylab typu „ba”, „pa”, „da”, gdyż różni się wyłącznie ok.40. milisekundową „strefą krytyczną” (tyle trwają w nich wymienione spółgłoski, natomiast samogłoski wypowiedane są zazwyczaj dłużej). Jeszcze przykład, odróżnienie spółgłoski dźwięcznej od bezdźwięcznej (np.: „d” od „t” czy „b” od „p”) wymaga operowania w zakresie 20-30 milisekundy (tysięcznych sekundy). Rozpoznawanie kolejnych spółgłosek, a co za tym idzie właściwe rozumienie słów jest zadaniem, w którym istotne znaczenie ma czas.(zegar biologiczny) .

I właśnie pomimo normalnej obwodowej funkcji słuchu wiele osób autystycznych cierpi z powodu zaburzeń percepcji słuchu w Ośrodkowym Układzie Nerwowym, które nie zostają ujawnione przy zwykłych badaniach audiologicznych. A oto niektóre z nich:

Przykłady zaburzeń słuchu (problemy słuchowe u dzieci autystycznych)

▪ Słuch nadwrażliwy (nadwrażliwość na hałas)

Zasłaniają uszy palcami lub rękoma. Te dzieci są dręczone w dzień i w nocy przez otaczający je hałas, manifestują to krzykiem lub wycofaniem.

▪ Słuch o zmniejszonej wrażliwości (niedowrażliwość)

Te dzieci wytwarzają silne rytmiczne dźwięki, lubią trzask, hałas zbiegowisk, przykładają uszy do drgających powierzchni.

▪ Słuch spowolniony. Legastenia - opóźniona

reakcja np. występuje po 3, 5 ,15 sekundach, kłopoty z płynnością mowy i odbiorem mowy. Alalia dziecięca.

Są to dzieci, które rozmowę słyszą zupełnie normalnie, lecz z trudem i z ogromnym nakładem koncentracji mogą ją

zrozumieć. Takie dziecko zapytane o coś, udziela odpowiedzi kilka minut później, trzeba do nich mówić w zółwim tempie cierpią z powodu spowolnionego przyswajania i przetwarzania. Jest bardzo męczące: zanim dziecko usłyszy słowo, przyswoi je, zrozumie i przetworzy, a potem jeszcze sformułuje odpowiedź, mija tyle czasu, że rozmówca już dawno przeszedł do następnego tematu.

▪ **Sluch niewyrównany. Brak lateralizacji sluchu.**

To jest coś takiego jak w przypadku używania zatyczki do jednego ucha, a waty do drugiego. Będziecie słyszeć w sposób niewyrównany, poczujecie się w swoim otoczeniu obcy, niepewni nerwowi i rozdrażnieni. Dzieci z niewyrównanym słuchem są nerwowe, gdyż tracą słyszenie kierunkowe oraz stereofoniczne, ucho lewe słyszy inaczej niż prawe w zakresie częstotliwości lub natężenia głośności. Konsekwencją tego jest znaczne zaburzenie rozumienia mowy, mówienia i czytania, co może doprowadzić do nieporozumień (depresji z powodu niemożności porozumiewania), gdyż dzieci te tworzą swoją własną mowę.

▪ **Sluch jednostronny**

Utrata sluchu w jednym albo drugim uchu – słyszenie kierunkowe w pełni zanika, musi zwracać się do źródła dźwięku. Co to oznacza w czasie rozmowy w grupie, w teatrze..? Następnym jest spadek koncentracji, szybkie męczenie się, rezygnacja

▪ **Słyszenie nieprawidłowe**

Zależnie od stanu wiedzy i inteligencji, człowiekowi wystarczy tylko część słowa, by zrozumieć sens rozmowy i zupełnie prawidłowo odpowiedzieć. Gdy jednak chory cierpi na inne zaburzenia percepcji, nie będzie w stanie tworzyć sobie strategii rozumowania i komunikowania się (tak jest u dzieci autystycznych)

▪ **TINNITUS –szumy uszne**

Cisza dzwoni, słyszy piski, zgrzyty. Dziecko z tinnitusem nie może spać!

Wiele osób cierpi na jedno z wymienionych zaburzeń i do tego dołącza się najczęściej dalszy problem, który u osób autystycznych powoduje chaos: jest to problem **habituacji** (selekcji bodźca).

Odbierają wszystkie bodźce słuchowe i nie mogą wyciszyć tła. Odbierają dodatkowe szumy, muzykę, itd. Wszystko jako jednakowo ważne i nie posiadają zdolności eliminowania i wyciszania. Nie nabyli zdolności wyciszania tła dźwiękowego i skoncentrowania się na tym, co ważne w danej chwili.

Osoby autystyczne bitowane bodźcami akustycznymi na co dzień, jedne wycofują się, wpadają w depresję, inne reagują nerwowością, pobudzeniem i napięciem, stają się odludkami.

Dopiero, gdy sluch zostanie wyrównany przez terapię i trening dla osoby autystycznej, staje się możliwe rozróżnianie ważnych obszarów, które dotyczą percepcji słuchowej:

- Lokalizacja dźwięku

- Percepcja podstawowa (przyswajanie i przetwarzanie)
- Rozróżnianie
- Prawidłowe rozumienie
- Powtarzalność
- Integracja

Jeśli dzięki terapii, osoba autystyczna uzyska wyrównanie, lepsze słyszenie, łatwiej będzie jej osiągnąć zdolność mówienia.

Trudności w nabywaniu umiejętności mówienia są zależne nie tylko od dobrego sluchu, lecz między innymi mogą powstać wskutek procesów wzrokowych.

Dziecko pojmuje poprzez zmysł wzroku nie tylko ruchy artykulacyjne, lecz także mimikę i gestykulację, w ten sposób następuje porządkowanie pojęć i łączenia ich z przedmiotami i zjawiskami z otoczenia.

Przy nadmiarze bodźców jest mało możliwe, aby osoby autystyczne mogły skoncentrować się na czymś, niż właśnie na tym, co im przeszkadza lub co je przyciąga.

Terapia metodą AURICULA polega na treningu sluchu, wzroku oraz mowy, ponieważ **SŁYSZENIE WIDZENIE PRZYSWAJANIE PRZETWARZANIE MOWA - TWORZĄ CAŁOŚĆ.**

*Jolanta Gawlik, Gabinet Terapii Sensorycznej "Milowy krok"
Nowy Sącz, ul. Grunwaldzka 9, tel: (0-18) 547-51-89, kom. 0
606 675 244*

*Terapia obejmuje 20 godzin treningu słuchowego oraz 10 sesji terapii sensorycznej rozłożonych w ciągu dwóch tygodni.
Koszt terapii zgodnie z umową licencyjną wynosi 700 euro (około 2800 zł) + koszty pobytu. (razem ok. 4000 zł). W ciągu roku terapię należy powtórzyć (L.B.)*

WARTO WIEDZIEĆ

Od 1 września zmiana nazewnictwa w szkolnictwie specjalnym

Z nazw przedszkoli specjalnych i szkół specjalnych znikną określenia "specjalne". Nie będzie można także umieszczać w nazwach szkół określeń zawierających rodzaj niepełnosprawności uczniów, takich jak "dla słabowidzących".

Zakłada to nowelizacja rozporządzenia ministra edukacji w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. Wchodzi ona w życie w poniedziałek.

Zniknięcie z nazw placówek określenia "specjalne" oznacza konieczność usunięcia go także z tablic na budynkach, pieczęci, świadectw, legitymacji szkolnych, a także sztandarów.

Zgodnie z rozporządzeniem, organy prowadzące mają trzy

miesiąc na wprowadzenie zmian w nazewnictwie placówek.

Zmiana nazw nie pociągnie za sobą zmian "wewnątrz" szkół. Nadal będą w nich obowiązywać inne niż w zwykłych szkołach programy nauczania, metody pracy z uczniami. Nauczyciele w nich zatrudnieni nadal będą otrzymywać dodatki do pensji.

Nowelizacja rozporządzenia została podyktowana koniecznością dostosowania nazw do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej. Przeciwno określeniu "specjalne" w nazwach placówek oświatowych występowały też rodzice w listach do Rzecznika Praw Obywatelskich.
Źródło: PAP. (L.B.)

OGŁOSZENIA I INFORMACJE

Szkolenia w Rudzie

Rozpoczynamy kolejny cykl szkoleń dla rodziców, psychologów, pedagogów oraz osób pracujących na co dzień z dziećmi i młodzieżą dotkniętą autyzmem.

AUTYZM – WPROWADZENIE DO PROBLEMU

Data realizacji szkolenia – 5.11.2003 r. (środa) od 16.00

Prowadzący: mgr Dorota Palicka

Planowany czas trwania: 5 godzin (25 zł)

Organizator: Liliana Bujala, tel. 2198170

TERAPIA DZIECI Z AUTYZMEM

Data realizacji szkolenia – 8-9.11.2003 r. (sob-niedz) od 9.30

Prowadzący: mgr Nela Grzegorzczak-Dłuciak Renata Stachurska

Planowany czas trwania: 15-17 godzin (60 zł)

Organizator: Monika Sokółowska, tel. 2408307

WYCHOWANIE FIZYCZNE OSÓB Z AUTYZMEM ORAZ ZNACZNYM I GŁĘBOKIM UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM

Data realizacji szkolenia – 15.11.2003 r. (sobota) od 9.00

Prowadzący: mgr Andrzej Golonka

Planowany czas trwania: 8 godzin (35 zł)

Rodzice dzieci biorących udział w 45 minutowych zajęciach w-f – mają wstęp darmowy.

Organizator: Liliana Bujala, tel. 2198170

UŁATWIWIONA KOMUNIKACJA

Data realizacji szkolenia - 29.11.2003r (sobota) od 9.30

Prowadzący – mgr Małgorzata Brzozowska, mgr Dorota Palicka

Planowany czas trwania: 5 godzin (25 zł)

Organizator: Danuta Billewicz, tel. 2552925

ZAPRASZAMY!